

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 249

■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■

20 de febrer de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

Petit comentari

Bo és deixar-se portar per l'entusiasme; però sense perdre mai de mira l'objecte d'aquest entusiasme. Que si no el perdem de mira, l'entusiasme adquirirà les proporcions justes; i si el perdem, l'entusiasme farà obrir els llavis en una rialla mofeta.

* * *

El raid Palos-Buenos Aires ha estat cosa extraordinària, no hi ha dubte. Per això arreu ha produït entusiasme. Un cop més, amb ell, els lligams hispano-americans han estat estrenyuts.

Però, ens serà, ara, a nosaltres permès de repetir ço que a propòsit de la "Fiesta de la raza" dèiem quan afirmàvem que d'aquestes festes en cal treure conseqüències vives, lliçons pràctiques?

Honorem els aviadors que han portat a cap el fet. Però recordem que aquest ens indica la necessitat que aquests lligams amb el Sud d'Amèrica baixin de l'esfera ideal del romanticisme en què fins ara s'han mogut, a l'esfera de les realitats del viure diari. Bo és que es canti Colomb i que ara festegem En Franco i els seus companys. Mes no oblidem que hi ha Estats que es preocupen formalment de les relacions comercials amb les joves Repúbliques del Sud d'aquell Continent, que estudien i difonen entre els seus la llengua espanyola (no pel fet de la seva riquesa literària, sinó pel fet d'ésser instrument de penetració en vint països distints), que envien fins els prínceps hereus a aquells països i estipulen tractats de comerç amb tots.

Si això oblidàvem, qui sap si ens passaria com altres vegades, és a dir, qui sap si fariem florir l'arbre perquè els altres en collissin el fruit.

Cal ésser pràctics. I en els periòdics i revistes, a més a més de parlar del raid, potser hauriem ja hagut de comentar quines conseqüències, en el món comercial i de les comunicacions, poden derivar-se'n. O és que haurem obert el camí als altres països perquè el trobin ja afressat quan al seu interès convingui?

Sobretot hi ha l'Estat anglès que vetlla perquè la seva joventut conegui el castellà. Bo és això i hauria d'afalagar els nostres governants. Però és que en realitat no es prepara així un instrument de penetració anglesa en l'Amèrica del Sud? I si el castellà ha de servir per penetrar, i quan es trobaran a dins ve aviat l'anglès a substituir-lo?

* * *

Per això nosaltres creiem que l'entusiasme ha de tenir les degudes proporcions. Que si les té, les conseqüències no s'esvairan entre un cúmul de flors, de discursos, de músiques, de banquets; sinó que es servirà la serenor suficient per estudiar les conseqüències de l'acte. Feia poques setmanes que el Príncep de Gales havia tornat de l'Amèrica del Sud i es firmava ja un tractat de comerç favorable a Anglaterra.

Es que els nostres financers tenen ja estudiats els tractats de comerç i ben amidades les conseqüències que del raid Franco poden derivar-se?

Bé està el romanticisme; però sempre que per a la pàtria porti conseqüències favorables. Si aquestes no vinguessin, aquell es convertiria en entreteniment d'uns quants senyors particulars, mai en moviment d'un poble.

El Cardenal Benlloch

Ha mort a Madrid, on es trobava accidentalment, per acompanyar els reis a Màlaga.

Ha mort confortat amb els Sants Sagraments, resignadament, santament.

El Cardenal Benlloch, arquebisbe de Burgos, era una figura de relleu de l'Església catòlica.

Nasqué a València, a la qual estimava apassionadament i donà altes lliçons edificants de fortitud espiritual en enlairar-se a les més altes dignitats.

Home de talent, de poderoses energies, de sòlida virtut i d'iniciatives d'empenta, va crear-se una sòlida personalitat, recurrent triomfalment tota la carrera eclesiàstica fins coronar-la amb la porpra cardenalícia.

Els darrers fets que posen de relleu les seves característiques personals i les exalten de manera extraordinària, són el viatge a l'Amèrica llatina, que obtingué un èxit, degut al seu caràcter atractiu, al

seu tracte social, i a la fundació de l'Institut Missional d'Espanya que li encarregà el Papa i portà a bon terme en poc temps i l'estengué per tot Espanya.

A Catalunya deixa bons records en les dues diòcesis on exercí la seva missió Pastoral: Solsona i Seu d'Urgell.

La minúscula república d'Andorra, de la qual fou Príncep, també en rebé valuosos beneficis, afirmant en ella el domini preferent de la Seu urgellesa.

Fou el que es diu un home d'acció.

En el camp social els seus treballs, interessants, el colloquen en un lloc distingit i ben merescut.

En una paraula: era un home ple de fortitud. La traïdora malaltia, que a la fi l'ha vençut, minà la seva naturalesa i anà minvant les seves energies, de les quals, i dels seus talents i virtuts, tant esperaven encara el Sant Pare i l'Església.

Descansi en pau!

En pro dels obrers

INSTITUCIÓ CURIOSA

Ha nascut a la Germània, que és país de gent resolta i d'acció social pràctica.

Rumiant, rumiant com podria endinsar-se dins l'estament obrer, unes ànimes privilegiades idearen un mitjà força prosaïc però molt efectiu. I nasqué l'"Institut i Croada domèstica del Cor diví".

Els seus membres han d'ajudar amb totes les seves forces a la renovació cristiana del poble, promovent, pràcticament, la sobrietat cristiana, i abstenint-se de tota beguda alcohòlica; treballant, demés, personalment; és a dir, fugint de tota mena de vagància.

El mitjà adoptat per arribar millor al cor de les masses obreres, ha estat el de la fundació de fondes, dispeses i cases de menjar, procurant en tot una netedat exquisida, una cuina saborosa i una barator extrema.

Els obrers que hi van una vegada, hi tornen dues i es converteixen en clients. I com que allí hi troben benestar, protecció, bones cares i bons entreteniments, prompte obliden les tavernes i llocs de corrupció, i emprenen suau, sense quasi notar-ho, nova vida: moral, higiènica, simpàtica i barata.

Aquesta obra enginyosa, fecunda i laudabilíssima, ha exigut un instrument condigne, i aquest ha estat l'*Institut i Croada domèstica del Cor Diví*. Les dones abnegadíssimes que es consagren a aquesta magnífica obra social-cristiana estan constituïdes en Comunitat religiosa; que l'Església és infinitament fe-

cunda i a cada necessitat social acut amb els mitjans adequats per omplir-la.

Els Estatuts de l'I. C. D. C. D. són senzills: els vots de pobresa, castedat i obediència (que són les tres virtuts màgiques de l'economia cristiana), renovats cada any en la festa del Sagrat Cor de Jesús; res de penitències ni mortificacions corporals; res d'hàbits ni insígnies, però vestint correctament i modestament; de cara a la feina sempre.

Aquesta organització permet a tota classe de dones dedicar els anys que puguin de la seva existència a aquesta empresa social benèfica. No han d'hipotecar, diguem-ho així, la seva vida. Quan se'n cansin, o quan els convingui, poden deixar la Comunitat i tornar-se'n a casa, com si res no hagués passat. El bé ja ha estat fet, i altres dones continuaran l'obra, o les mateixes que l'han deixada si altra volta poden recomençar-la.

L'I. C. D. C. D. s'adapta als fins expressats i és a l'altura del temps, amb el qual profitosament concorda.

S.

Dels articles signats en són responsables llurs autors.

Estudis sobre la vaga

II. — La definició

No crec que ningú gosi de trobar *extemporanis* aquests estudis — o millor dit, aquests “apunts per a la introducció a l'estudi de la vaga”. El dia 15 del passat mes de gener els diaris de Barcelona publicaren aquesta nota judicial: “Vaga a una fundició. S'han presentat al jutjat de guàrdia els obrers Vicens Carol, Josep Borràs, Manuel Benedites, Ferran Trelles i Ramon Pajanes, els quals treballen a la fundició Mumbrú, del carrer Mallorca, 460, denunciant que ahir al vespre, en sortir del treball, foren agredits per uns individus, i suposen que el motiu de l'agressió és perquè no volen ingressar al Sindicat Lliure. Com a protesta del fet avui han deixat d'entrar a la fundició 90 obrers”. Tenim aquí dos fenòmens d'una mateixa malaltia: un cas més de sindicació forçada i violenta, i un cas més de vaga de protesta amb perjudici de tercer, és a dir, dues coses igualment injustes i funestes, senyal recent del veritable estat de la temperatura social d'aquesta terra per sota dels draps mullats que parcialment i superficial li apliquen.

Pocs dies després, el 22 de gener, portava la premsa aquest telegrama de Londres: “Conseqüència d'una vaga. — Londres, 21. — L'Associació d'empleats de Telègrafs, T. S. F. i Cable ha manifestat que amb motiu de la vaga que sostenen els operadors de T. S. F. de bord, per haver-los estat disminuït el sou, actualment estan navegant en alta mar, sense T. S. F., 773 vapors, la qual cosa representa que està en perill la vida de 50.000 passatgers. El Daily Herald diu que el ministeri del Treball s'ha negat per tercera vegada a intervenir en l'assumpte, i a obrir una enquesta per a veure de solucionar la vaga”. Vet aquí altres dos fenòmens encara d'aquesta greu malura contemporània. L'anomenat “dret de vaga” causant greu perjudici a un element que no és pas aquell contra qui es reclama, causant greu perjudici al públic, i fins col·locant en positiu perill les vides dels viatgers, i d'altra banda la culpable inhibició del Poder seguint els principis d'un liberalisme inacceptable, deixant els ciutadans que per discussions econòmiques, de salari o altres, es barallin com vulguin, causant-se els seriosos danys que la vaga acarrila als immediats contrincants: patrons i obrers, i produint danys iguals o més greus encara a uns altres ciutadans que no hi tenen res a veure.

Es evident que per a judicar una cosa és indispensable abans el definir-la. Primer que decidir si la vaga és moral o immoral, cal saber què cosa és fer vaga. Doncs bé, penso poder afirmar que les definicions que jo conec de la vaga — llevat d'una — són incompletes, són imperfectes i és tot justament aquesta imperfecta definició de la vaga ço que al meu criteri ha induït a l'error de molts sociòlegs en el judici d'aquest mètode d'acció obrera.

La definició clàssica de la vaga, que corre en la

major part dels tractats de sociologia, és aquesta: *cessació del treball*. Altres diuen, avençant una mica més: *cessació concertada del treball*. En un tercer rengle, ja hi comença a sortir-hi l'element coactiu. Gide — bo i reconeixent de fet que la seva definició no és ben cenyida car convé igualment a altres mitjans de constrènyer (p. e. el sabotatge) — diu que és: “un mitjà de constrènyer (moyen de contrainte) exercit per una de les parts sobre l'altra part per a forçar-la a modificar les condicions del contracte” (*Le Droit de Grève*, p. 10). Un il·lustre especialista, el P. Brucculeri, precisa una mica més descrivint-la com a “la parada concertada del treball com a expedient de COACCIÓ [subratllat de l'autor] dels obrers contra els seus patrons”. Seguidament explica que aquesta coacció és purament moral (finalità moralment coercitiva), distinció que és important perquè no dóna lloc a dubte sobre l'abast de la intenció de l'autor. (*Lo Sciopero*, p. 11).

Si la vaga no fos més que això que escrit roman, la qüestió seria senzillíssima. Si el fer vaga no significués altra cosa que deixar de treballar els obrers prèviament concertats o entesos, el problema seria molt simple, i el formular sobre la vaga un judici moral afirmatiu o aprovatori seria afer sobre el qual aviat estariem entesos. (Deixo de banda tot ço que es refereix a la moralitat de la ruptura de contracte: per endavant accepto totes les interpretacions laxes d'aquest dret. Dono per admès que sempre que l'obrer vulgui millorar les condicions mitjançant les quals ha acceptat la feina, li és perfectament lícit en tot moment deixar aquesta feina si troba que no li convé. Ja veieu que faig per aquest cantó una concessió que no és pas lleugera). Si la vaga consistís solament a parar el treball, a plegar, tots a la una, els obrers que es creuen perjudicats o desatesos, jo seria el primer de pronunciar-me per la perfecta llicitud i moralitat de la vaga.

Però parlem clar, senyors, i anem a explicar als operaris en vaga que la vaga consisteix solament en això, i ja veureu ço que els seus directors sindicals us respondran. Aneu a dir als treballadors que es preparen a fer vaga com a recurs per a la millora de jornals, que tenen per a la defensa seva un dret preciós, el dret de vaga, el qual consisteix a suspendre el treball i en res més que en aquesta suspensió. Us diran que si no poden fer *qualcom més* que suspendre o deixar el treball, aquest dret els servirà de ben poca cosa. Us diran que si la vaga consisteix únicament a parar el treball, a plegar la feina, no solament serà aquesta acció d'una pobra eficàcia per a la defensa dels interessos llurs, sinó que més aviat els posarà una vaga concebuda amb aquesta restricció, en una situació compromesa i descoberta, clarament perillosa.

Us diran que perquè la vaga tingui no sols eficàcia, sinó perquè tingui solta, perquè el seu exercici no colloqui els treballadors en postura de major perill, cal que es faci *qualcom més* que la suspensió del

treball, i és l'impedir que ningú pugui treballar en lloc d'ells. Sense aquesta segona part, la vaga no és res: no té solta, no té substància, no té sentit, no té eficàcia. Aquesta segona part és tan essencial a la vaga, tan consubstancial, que si no se la fa entrar en la definició, la vaga romandrà mal estudiada i mal definida.

El contingut real de la vaga ens porta bastant més enllà de l'element de *coacció moral* sobre el patró, que el P. Brucculeri hi reconeix. Aquesta *coacció moral* no és suficient per a definir la vaga. La coacció moral existeix en molts casos d'abandó individual del treball. Un bon operari, segur de si mateix, i fort en el seu treball, diu al seu patró: "Si no m'augmenteu el salari, me'n vaig". El patró comptava amb el preu contractat; les pretensions de l'obrer excedeixen els seus càlculs, tal volta són excessives: tindria dret a refusar; no obstant cedeix; l'amenaça de veure's privat d'un bon artífex obra damunt d'ell en veritable coacció moral. Realment, l'espectacle que tots o una gran part dels obrers de la casa deixin el treball en una hora o moment donat no pot menys que influir en l'ànim del patró amb una força coactiva moral. Però la vaga arriba molt més enllà que això.

La vaga no es contenta d'impressionar l'esperit del patró amb una consideració moral; la vaga tendeix sempre a impedir *materialment* que el patró pugui donar a altres el treball que els vaguistes refusin. La coacció que s'exerceix sobre el patró no és solament moral, és *material*, i sense aquesta coacció material la vaga no seria més que una demostració més o menys platònica del sentiment dels obrers, la qual pot costar cara a aquests en deixar cadascú abandonat el seu lloc de treball.

La suspensió del treball no és més que la meitat de la vaga, l'altra meitat és impedir *materialment* que ningú pugui acudir al treball suspès. Aquesta coacció material es realitza generalment damunt la persona de tots aquells qui es lloguen per anar a treballar, cridats pel patró, en el lloc que han deixat desert els vaguistes. Però també s'exerceix impedint materialment al patró tot allò que directament o indirecta li permetés de substituir el treball suspès pels vaguistes. Un exemple entre mil: es declara a una fàbrica tèxtil amb indústries complementàries una vaga d'estampadors. No solament els obrers d'estampats deixaran el treball, sinó que impediran que ningú pugui anar a treballar en lloc d'ells. Però no en tindran prou amb això, sinó que impediran que el

patró pugui fer estampar fora de casa les seves empeses. Es més, si la vaga dura, impediran que el patró pugui comprar, per a revendre, estampats de cap mena. I això ho faran de l'única manera que és possible d'obtenir, sense concurs de l'autoritat, l'obediència de les persones, i és la coacció material en el sentit més directe de la paraula: la violència. Si aquest element de *violència material* no es fa entrar en la definició de vaga, aquesta definició serà deficient i els judicis que damunt d'ella es formulin seran defectuosos per manca d'adequació a la realitat objectiva.

Allí on no hi ha coacció material, no hi ha vaga. Aquesta coacció material Jordi Sorel la reivindica, i es recolza en l'opinió emesa pel jutge americà Jenkins l'any 1893, en un dictamen que constitueix, als meus ulls, la més exacta definició de la vaga, l'única que he vist adequada a la naturalesa objectiva d'aquest procediment obrer. "Si no impedeix hom al patró, amb mesures coercitives, que es procuri operaris per a reemplaçar els qui han cessat de treballar, una vaga és una arma de palla... Al meu parer — segueix dient — caldria definir la vaga així: un esforç combinat dels obrers per a forçar el patró a donar-los raó en les seves demandes, impedint-li explotar la seva indústria fins que s'hagués ell sotmès". (Els subratllats són meus) (1).

Es precis, doncs, que per a ajustar-se a la realitat i a l'experiència reconeguim els sociòlegs que la vaga és no una cosa simple, sinó una cosa complexa; no un acte, sinó una sèrie d'actes. No un simple concert per a la cessació del treball, sinó una coacció material perquè ningú més pugui exercir el treball suspès. I aquesta coacció, extensiva a quants subjectes, objectes i formes de treball, puguin ésser emprats pel patró per a suplir d'una manera o altra el treball suspès pels vaguistes.

Sense aquesta coacció essencial, repetim-ho amb el jutge Jenkins, la vaga és una arma de palla; pitjor encara: una rebequeria contraproductiva, car els llocs desemparats romanen a la lliure disposició del patró.

Ficant-hi aquesta coacció essencial, la vaga quedarà molt millor definida en els tractats de sociologia. Però el seu judici quedarà molt menys fàcil, molt menys clar i molt menys segur en els tractats de moral.

R. RUCABADO

(1) Sorel. *Mathériaux d'une théorie du prolétariat*, pàgina 405. (*Grèves et droit au travail*, II).

"El Joven Obrero" i els seus companys de premsa

A títol d'informació (perquè els comentaris ja se'ls faran els lectors) donem compte de l'aparició sota aquest títol, d'aquest nou "òrgan d'educació en l'esperit de la lluita de classe, en l'esperit comunista, dels joves obrers i camperols d'Espanya". Es, segons el subtítol expressa, el "órgano de la Federación de

Juventudes Comunistas de España. S. E. de la I. J. C." [Secció Espanyola de la Internacional Juvenil Comunista]. Es publica a Madrid, i el seu primer número porta la data del 6 de l'actual febrer. De diferents articles de la primera plana treiem frases ben eloqüents i diàfanes respecte als propòsits i

als ideals de la nova i suculent fulla, eixida del centre de propaganda que s'encarrega, per mitjà de diferents periòdics i de nombrosos opuscles, d'escampar per Espanya les doctrines leninistes i la llavor del comunisme. "Es innegable — diu en un lloc — que l'aparició de l'òrgan dels joves comunistes espanyols constitueix el primer pas vers la creació d'un fort moviment juvenil comunista en nostre país". La perspectiva és molt grata, i segurament els nostres lectors la trobaran deliciosa. En altre lloc, diu: "El Joven Obrero serà l'òrgan de lluita per a les reivindicacions concretes, polítiques i econòmiques de la joventut. El Joven Obrero lluitarà també per la unitat dels joves i adults". Això últim és també tot un horitzó. És que no n'hi havia prou de sindicat per força els obrers i anirem ara a la sindicació forçosa dels joves? Entre altres fotografies, una, en les planes centrals representa un grup d'infants d'obriers jugant al prat d'un castell d'un gran duc rus. Suposem que no deu ésser per a fer venir als joves lectors temptacions de procedir pertot arreu a apropiat finques d'aristòcrates.

El parlar d'aquest periòdic nou nascut, que es troba a tots els quioscos, ens porta a fer una breu llista de la premsa d'extrema esquerra obrerista, que omple les parades de venda de diaris, i que exercita la tasca de difundir principis, doctrines i idees, que un dia o altre donaran el seu fruit. Posem-hi primer el setmanari *La Antorcha*, la germana gran de *El Joven Obrero*, que surt també a Madrid i és, segons el subtítol: "Órgano del Partido Comunista de España (S. E. de la III Internacional)". Ja és al seu número 219, i publica quatre o vuit atapeïdes pàgines d'ensenyança maximalista. La darrera edició que ha vist la llum (12 de febrer), insereix, entre altra substanciosa prosa, unes *Notas históricas de la Comuna* que són un panegíric complet i detallat de la famosa gesta incendiària en la qual tanta part tingué la Primera Internacional. En lletres grosses anuncien tots els números: "*Los libros de un maestro. LENIN (nuestro gran maestro y líder V. I. Uliánov (Lenín))*". Ve aquí la llista de les seves obres, traduïdes a llengua espanyola i escampades de la central madrilenya, per tot Espanya: *La juventud comunista y su papel*, *La democracia burguesa y la dictadura del proletariado*, *El Estado y la revolución proletaria*, *El comunismo de izquierda*, etc. *El Joven Obrero* porta també l'anunci d'una copiosa lite-

ratura comunista editada a la mateixa ciutat. Un dels títols més expressius de la biblioteca comunista (llibre que hem vist, de coberta roja, amb la falç i el martell) és *El leninismo teórico y práctico*, de I. Stalin.

Es publiquen a Barcelona, de fa poc temps, els següents setmanaris: *El Productor*, anarquista, i sindicalista dissident de la Confederació Nacional del Treball (Sindicat Unic). Pertany al grup d'En Buenacasa. (El núm. 15, darrer sortit, és del 12 de febrer actual). *Vida Sindical*, anarquista, portaveu dels ortodoxos de la Confederació Nacional del Treball (Sindicat Unic). El seu director és En Pestanya, i el format i aspecte, així com el caràcter tipogràfic recorda de seguida la *Solidaridad Proletaria* desapareguda l'any passat i també l'antecessora *Solidaridad Obrera* (de Barcelona) el tan tristament cèlebre portaveu del Sindicat Unic durant els anys d'actuació àlgida de 1918 a 1923. (N'han sortit per ara cinc números, el darrer és del 13 de febrer).

Solidaridad Obrera, de Gijón, i *Solidaridad Obrera*, de Santiago, portaveus aliats del Sindicat Unic, també circulen força per Barcelona.

Després del grup comunista i del grup anarquista, ve el grup socialista, representat per dues publicacions en llengua catalana: *Justicia Social* (el nostre predilecte antagonista) i *Lluita*, portaveu de la Federació de Dependents de Catalunya, que es reparteix gratuïtament a tots els socis, en els quals produeixen entre aquest i l'òrgan oficial de la Unió Socialista de Catalunya primer anomenat, l'estrall moral que tantes vegades hem denunciat i que seguirem denunciant mentre Déu ens doni forces.

Per fi, en l'inventari de la premsa que serveix als nostres obrers l'agra beguda de la doctrina marxista en les diferents fórmules i receptes, no pot faltar-hi el portaveu del Sindicat Lliure, *Unión Obrera*. El seu marxisme, prou elàstic perquè hi càpiguen les genuflexions davant de les persones que culminen actualment en el cim polític, és al costat d'això prou subversiu per a realitzar la tasca imperdonable d'injectar en l'ànima dels adeptes, espontanis o forçats, de la "Corporación General de Sindicatos Libres de España" — molts dels quals són, o eren, catòlics i bons cristians — l'activíssim verí de la greu heretgia contemporània denominada la lluita de classes.

R. R.

La pau malastruga

Als pobles hi manca el dramatisme exterior, i la vida esdevé monòtona. La gent s'hi cria trista o resignada. Els tristos en marxen, o bé s'hi queden, són els predelinquents en potència immediata de cometre els crims més esgarriuosos, o bé escolen la vida misantròpicament amb la voluptat d'imaginar-los. Els resignats van fent, sense pena ni glòria. Els dos són

uns casos típics de truncament de temperament, en la seva evolució cap a concretar-se en caràcter.

Quan hom s'atansa per estudiar-ho, és quan se n'adona més que mai que l'escola actual, als pobles, serveix per ben poca cosa. L'única utilitat d'ella es redueix a ensenyar molt imperfectament de llegir i escriure. No és el centre de cap difusió moralitzado-

ra, ni el fogar de cap cultura incipient. I influeix ben poc en el desvetllament i ordinació dels factors psíquics per tal que es concretin en valor morals.

Aquesta funció educadora, abans, mai no era abandonada per la família. Ara no hi ha renunciat, però l'ha negligit. I si l'exerceix a intermitències, ho fa per inèrcia, més que per sentit de responsabilitat i aspiració a un ideal. La gent així puja per pròpia impulsió i per reacció o adaptació als factors externs que obren sobre ells. I les promocions de l'home des de la infantesa, en l'escola i enfora, no graviten sobre valors imponderables, sinó sobre interessos materials. I per aplicar-se a aquests, val més un temperament que un caràcter.

El temperament, i no el caràcter, és el que forma la gent o trista o conformada. El temperament, creació de forces vitals purament fisiològiques, segueix la línia d'evolució de la vida orgànica del cos. El caràcter, pel contrari, ordinació i estructuració dels valors psíquics i morals, es vigoritza malgrat l'esgotament de les forces incoherents vitals. El temperament torna la gent trista, quan hom sent la ineficàcia dels mitjans i la impotència personal en relació a un fi, que no sap resoldre prou bé. Altra gent la fa resignada, perquè manca d'illusos o aspiracions, s'estableix una perfecta relació entre un ideal míser i els seus mitjans d'actuació. I aquestes van satisfent-se o esgotant-se, sense recança ni remordiment, així que declinen les forces vitals. Són els resignats, o miserables.

Amb aquesta mena de gent, als pobles, les diversions són el que són. I la vida és el que és. Vida pacífica si es vol, però revulsiu de drames i tragèdies. No val a confondre la pau amb la quietud. Quan hom s'hi sent a pler, pacífic i aquietat, és que porta la pau en l'ànima i la projecta sobre la gent i el paisatge, o eixampla la pau del camp, fins dintre l'esperit de la gent i l'àmbit de les llars. Aquesta il·lusió l'han soferta molts novel·listes nostres que han escrit escenes rurals. No aplaudim moltes coses de les obres d'En Puig i Ferrer, però aquest és l'escriptor que més ha enfondit la intuïció en la vida dels pobles d'avui i en l'ànima dels pagesos.

La pau no és la quietud, diem, per això, mai com ara hi havia hagut tanta quietud i alhora una pau tan precària en els pobles. Renyines de famílies, plets amb parents, mals averanys amb veïns, recels amb amics, odis dels d'una barriada envers els de l'altra, guerra entre pobres i rics, lluites d'amos i treballadors, delacions anònimes i actes de revenja i sabotatge. I mentrestant, la terra i el paisatge seguien en la més dolcíssima de les paus.

Les diversions constitueixen la manifestació més autèntica i el document humà més fefaent d'aquest estat anímic de les nostres gents rurals. Els resignats són els incansables jugadors que omplen el cafè tarda i nit. Els tristos, els misàntrops; o bé els promotors dels balls i funcions de cinema, de films melodramàtics que en forma plàstica, per estalviar-los de pensar, els mostren la trama i desenllaç de tota mena de crims i delictes. Són cristians aquests pobles pagesos; però no practiquen. I veus ací a què es resolen les superiors manifestacions de la seva espiritualitat màxima. Quan hom s'hi capfica, no pot menys d'implorar la misericòrdia divina sobre ells.

Quin podria ésser, quin serà el revulsiu per reaccionar l'esperit dels nostres pagesos? Poden ser molts. El rector sollicit pensarà en uns. Al mestre treballador se n'hi suggeriran uns altres. Al sociòleg uns altres. I uns altres també al polític. Nosaltres gosarem dir que mai com ara no hem sentit la influència moralitzadora de la política als pobles. Massa sovint hom la blasrava, i un jorn, massa precipitadament, se la condemnà, sense distinció ni condició. Als pobles, els grans corrents polítics de ciutat sovint s'hi enterbolien i llurs ideals s'hi tornaven putrefactes. Fàcilment hom, i això passa també a ciutat, per impulsio instintiva o per hipocresia oportunista, era prompte a assimilar l'ideal amb una conveniència, i l'interès comú amb el propi interès. I hom a això encara sovint hi té dret, perquè l'interès comunal pot perfectament coordinar-se amb l'interès de la família i de cada u. La política, oi més, desvetllava passions, abrusava odis, arremolinava el poble en dos bàndols que es feien la guerra, sovint amb armes il·lícites i tot, obcecats per l'interès del partit. Però entremig dels interessos egoistes, onejaven els ideals que feien aixecar la testa del pagès de la terra, segons com embrutidora, envers el cel on ha de sotjar tothom naturalment. I el pagès tenia una consciència cívica que li feia reconèixer l'existència d'uns interessos més enllà dels seus, i el solidaritzava amb el seu pròxim. La política encara havia evitat la formació d'una trinxera entre pobres i rics, amb tot l'ensorrament de valors jeràrquics socials que la lluita de classes provoca. I entrenant-los en la intervenció dels quefers polítics, operava una selecció entre ells, necessària a tot poble ben constituït. I els educava en el sacrifici, avesant-los a treballar sense una paga o recompensa immediata. I els formava hàbits de col·laboració.

La política, encara, havia tingut una influència marcadíssima en les diversions, que són un factor d'una considerable valor educadora. Per la política, en la major part dels nostres pobles rurals hi ha entrat el fútbol, que tot i reconeixent els seus múltiples inconvenients, hom al capdavant també ha de reconèixer els seus avantatges, el principal dels quals és retenir el jovent al poble mateix les tardes de festa. I al costat del cinema, implantà el teatre, gràcies al qual més d'un pagès coneix els nostres populars autors. I organitzà els nostres cors, escoles de civisme, bon gust i bona educació. I sobretot el míting, la prèdica lliure dels ideals, com una ventada, més d'una festa penetrava endintre de les taules del cafè, i els feia caure les cartes dels dits, i les discussions i comentaris els orejaven l'ànima. I gràcies a la política, finalment, l'esperit d'associació i cooperativisme ha arrelat en els nostres pagesos.

Ara impera al pau als pobles. També impera a Varsòvia. Mai com ara n'hi havia hagut tanta de pau. La pau del paisatge no s'atura als emprius: penetra en els carrers i s'escola per les cases, sales de cafè, de ball i de cinema. La gent, com que està dispensada de pensar i discutir, por treballar amb més aplicació, i les festes, a divertir-se toquen. I els tristos, que emigrin, o bé que es suïcidin.

ANGEL GRAU

El desig del Papa. — Contra la Maçoneria

La intenció apostòlica d'aquest mes de febrer, com si diguéssim el sant i senya del Papa, donat a l'Apostolat de l'Oració, és de "guerra a la maçoneria". "Parlar i obrar tot quant es pugui contra tot el que tingui alguna cosa de maçònic".

Cada mes de l'any dona el Papa el sant i senya a l'Apostolat de l'Oració i tot el món catòlic cal que se n'assabenti i el compleixi. Deure primordial de la premsa catòlica és de fer de tornaveu a les paraules del Papa i secundar fidelment i entusiasta els seus alts designis.

La maçoneria no és pas un fantasma.

Es quelcom horriblement real i terriblement pràctic.

Anem a dir, però, que ara, gràcies a Déu, no té la força immensa que demostrà en tot el curs del segle XIX. Lleó XIII li escurçà les urpes i l'estemordí amb la magna Encíclica que formulà contra la maçoneria en la vigoria del seu regnat. La *Humanae generis* és la més formidable acusació fiscal i el més complet tractat que s'ha fulminat i s'ha escrit contra la maleïda secta.

Pot ben dir-se que el segle XIX fou el segle de la maçoneria. Per això aquell Papa — a qui tots els adjectius encomiàstics li vénen petits — es va creure en el deure d'escriure contra d'ella aquella magna Encíclica on la maleïda secta quedà com de cos present davant tot el món civilitzat.

La seva horribilíssima història, el seu caràcter demoníac, els seus orígens tenebrosos, els seus fins deïcides... tot està exposat i demostrat en la *Humanae generis* de mà mestra, insuperablement bé, magníficament dit.

Qui vulgui conèixer la maçoneria, ha de llegir i estudiar la dita Encíclica.

* * *

Les malifetes d'aquesta secta — a la qual, de prop o de lluny, es deuen tots els crims religiosos, socials i polítics que deshonoren i enllorden el segle XIX — provocaren una forta reacció, sobretot a partir de la publicació de la susdita Encíclica, de la qual foren òrgans principals alguns importants diaris.

A Espanya causà infinitat d'estralls. Els homes cabdals del liberalisme espanyol eren maçons. La crema i saqueig dels convents i l'assassinat dels frares, la desamortització dels béns de l'Església, totes les vils persecucions que aquesta sofria, la descristianització de l'ensenyança, la corrupció dels costums, la prostitució de la joventut, la incredulitat dels centres directius, la lluita social de classes, l'estat de desesperació de certs elements socials... tot fou obra de la maçoneria.

* * *

El periodista V. M. Tirado, de les columnes estant del degà de la premsa catòlica, tingué la gosadia d'esquinçar els veïcs espessos sota els quals la secta malastruga operava segurament i eficaç contra la Religió i l'ordre social; i en una llarga corrua d'articles retolats *La Maçoneria por dentro* (publicats després en un llibre que féu molt de soroll) digué de la maçoneria tota la veritat del seu ésser i dels

seus procediments, posant-la en ridícul moltes voltes i carregant al seu compte històric els crims innumbrables, espantosos, per ella comesos, i la seva nefanda influència en totes les crisis mundials, començant per les d'Espanya en l'esmentada centúria i abans d'ella.

Cal també llegir i estudiar *La Maçoneria por dentro* per conèixer-la a fons.

* * *

Ara bé: Què és, en definitiva, la maçoneria?

La *maçoneria* és una extensa i universal societat d'origen judaïc, verament demoníac, instituïda per desterrar Déu de la humana societat, dominar-la i explotar-la. Aquesta és la definició sintètica, substancial, que hom fa després d'haver-la coneguda i estudiada.

Per això l'odi satànic de la maçoneria contra el Crist i la seva Església.

Per això els seus continus esforços per a dominar en el món polític i social. Per això la utilització de tota mena de mitjans, per vils, ruïnosa i sagnants que siguin, per inutilitzar o fer desaparèixer els homes i les institucions que li fan nosa.

La història dels seus crims per assolir aqueixos fins pot ben dir-se que és la pròpia història seva.

Però, demés, la maçoneria té per un dels seus objectes principals arruïnar la Cristianitat i obtenir les seves riqueses. A aquest fi dedica les forces ingents del judaisme, que quasi s'ha ensenyorit de la terra.

* * *

I ara tal volta preguntarà algú: és veritat això que contenen d'extrafolari i misteriós respecte les seves cerimònies rituals i tenebroses?

Quasi tot és veritat. La maçoneria és plena de ridicleuses i aparatositats per enganyar i atreure neòfits, als quals, demés, protegeix per tal de dominar-los.

Però així com aquest caire de la maçoneria fa riure i dona lloc a burles i fiblades, té un altre caire que fa plorar llàgrimes de sang a les persones verament cristianes i pies.

Aquest caire amagat de la maçoneria és la seva impietat substancial, el seu odi formal a Déu, al seu Crist i a la seva Església, que es tradueix en la pràctica amb els més infernals sacrilegis. Abans d'arripar els maçons al Grau 33 han de passar per una sèrie d'actes que la ploma es rebella a escriure. Perdonin els nostres lectors que no els referim. *Oh salutaris Hostia...*

* * *

Encara que la maçoneria hagi estat ara bandejada d'Itàlia, i sofreixi a Espanya una minva de forces, i a França hagi vingut un poc a menys, i a tot arreu estigui com esmortuïda, quan el guaita del Vaticà torna a assenyalar el perill de la malastruga secta, cal no adormir-se, vigilar i preparar-se.

Nosaltres contestem al crit d'alerta que ens ha donat Pius XI contra la maçoneria, alçant la bandera de combat i disposant-nos a lluitar.

J. J. C.

L'actitud innoble dels sectaris

Els sectaris mexicans han iniciat una campanya contra les ordres religioses. Els convents han estat clausurats i els sacerdots deportats. Aquestes persecucions demostren l'eficàcia de la vida monàstica, car si els religiosos no fessin res de profit, com suposa la plebs, no serien perseguits tan aferrissadament. La persecució és un reconeixement del seu valor en la vida social i religiosa.

Aquestes persecucions no han d'estranyar-nos. És un fet que es va reproduint a través dels segles.

Ara i sempre seran perseguits els fills de Crist. Per què les ordres monàstiques atrauen els odis dels sectaris? És que creuen de bona fe que fan un mal a la societat els homes i les verges que preguen dins la soledat del claustre? No; si enfonsen en la carn dels fills de Crist la llança innoble del greuge i de la calúmnia, és perquè saben que plana damunt els convents el perfum suauíssim de la puresa.

Un convent és un farell que brilla en mig de les boires que embolcallen el món. A la nit, quan la llum dels espectacles esquinça les tenebres i l'home mundà va a l'encalç dels plaers enervants que el sotmeten a esclavitud de lascívia, un estol d'homes que porten al cor la pau cristiana i un estol de donzelles que han consagrat llur virginitat a Déu, preguen per la humanitat que s'allunya de la Creu.

El món no capeix l'eficàcia i la transcendència de l'oració. No s'adona que l'home pregant s'acosta a Déu.

Seran foragitats els sacerdots de les terres de Mèxic com si haguessin comès un crim execrable. Certament que als ulls dels sectaris és un crim estimar Déu.

Les verges no podran viure en comunitat, però les dones mundanes seguiran al davant de la seva indústria innoble.

En les regions on predominen els minaires, existeixen cases de corrupció on aquells que les exploten s'apoderen dels diners dels obrers. En les timbes hi ha un estol de dones que són posades a l'abast d'aquells que les freqüenten. No tingueu por que el Govern sectari decreti la clausura d'aquests llocs infectes.

Un estol de dones impúdiques podrà reunir-se per a exercir una indústria vergonyosa, en canvi les verges no podran viure en comunitat per a lloar Déu. Oh, la lògica dels sectaris!

Si els preguntéssim per quin motiu foragiten de les terres de Mèxic els homes d'esperit, no sabrien donar-nos cap raó. L'odi els entenebreix els ulls.

Quan Pilat preguntava al poble: Quin mal ha fet Jesús?, les turbes udolant contestaven: Volem que mori. De què l'acuseu? I responien amb una insistència colpidora: Volem que mori!...

Aquest crit es va repetint a través del temps. La plebs crida i gesticula i signant els fills predilectes de Déu exclama: Volem que morin. És endebades que els preguntem el motiu, perquè us contestaran novament: Volem que morin! És la lògica sectària.

Quan els Apòstols començaren de predicar l'Evangeli, a Roma regnava una corrupció tan gran

que totes les festes consistien a entonar himnes de lloança a la carn.

Els emperadors per a satisfer llurs cobejances feien córrer riuades de sang. A les orgies enervants hi acudia tota la noblesa i les esclaves eren instruments de plaer. Les copes curulles de vi eren apropiades als llavis sedents i les passions s'exacerbaven com corcers abrivats.

Els homes submergits en les aigües impures d'aquelles bacanals, menyspreaven els cristians i els acusaven d'enemics de l'imperi. Ells eren els purs, els bons, els patriotes.

Els cristians que anaven a donar a la societat una nova estructuració, bandeant els pecats i les turpituds que la portaven a la decadència, eren perseguits inhumanament.

La carn blanca i pura de les verges cristianes fou convertida en menja succulent de les feres famolenques del circ. La plebs cridava enfellonida davant aquell espectacle horrible.

La carn dels cristians era horriblement trossegada, però llur sang assaonà la terra i féu esbantanar en el verger de l'Església la flor rutilant del sacrifici.

Han passat aquells inhumans perseguidors i els fills de Crist s'han escampat arreu de la terra.

Enllà del temps veiem els herètics fent esforços titànics per a fer trontollar l'Església catòlica, i aquesta es manté forta i ferma a través dels segles.

No ens han, doncs, de desencoratjar les llançades que ens donen els sectaris. Els enemics de Crist de Mèxic creuen haver donat un cop mortal a l'Església, foragitant d'aquelles terres els sacerdots i les donzelles consagrades a Déu. No saben que l'únic que han fet és teixir per cada un d'ells la corona del martiri.

Déu pot ésser lloat en qualsevol indret de la terra. Si Mèxic deporta els sacerdots, altres pobles d'Amèrica els rebran amb els braços oberts. Quan es tanca una porta se n'obre una altra.

Ara i sempre existiran ànimes bones que cercaran la soledat del claustre per aconseguir llur santificació.

Un monestir és un oasi en mig del desert de la vida. No plau a totes les ànimes viure dins l'aldarull i el traït del món. Cal que hi hagi recers amaratats de pau i de silenci on els escollits mirant cap endintre puguin destriar els camins que menen a Déu.

Certament que per ésser seguidor de Jesús, cal renunciar a moltes coses que plauen als homes; però la pau i la dolçor de la vida religiosa rescabalen als escollits dels plaers fugissers que els podria ofrenar el món.

Si a una banda poseu les riqueses i els goigs mundans, i el bon Jesús a l'altra, l'elecció no és pas dubtosa...

Estant amb Jesús que és Amor i és Vida, us brillen els ulls i sentiu cantar dins el pit l'ocell de la joia.

J. CIVERA I SORMANI

Res d'enigma

*Per què l'agricultura aconsegueix acoblar en un sol
Sindicat amos i treballadors i la indústria no*

II

Fent-nos càrrec que l'amic Rucabado no pot donar l'abast a tant de treball periodístic com pesa sobre d'ell amb l'oportunitat per ell desitjada, amb el fi d'alleugerir-li la càrrega, passem endavant sense esperar la seva resposta, a l'objecte d'explicar amb la major claredat possible quins són els pactes consuetudinaris pels quals encara avui, afortunadament, es regeix en la seva immensa majoria l'agricultura catalana i que permeten d'acoblar en un sol Sindicat, sota la denominació de catòlic-agrari o de catalano-balear, amos i treballadors, o més ben dit, propietaris i masovers, rics i pobres.

Aquests daten d'algunes centúries, ja que foren implantats pels nostres rebesavis en aquell temps que la nostra terra estava tota ella amarada d'esperit cristià, i, amb poca diferència, sortosament encara es conserven en la major part de la nostra pagesia.

Aquests pactes, que tenen aquest do d'agermanar els amos, masovers i parcers, fins el punt de poder associar-los en un mateix Sindicat — cosa que apar un misteri al senyor Rucabado — els tenim des de l'avior establerts a casa mateix i els trobem establerts per la consuetud en gran part d'aquesta xamosa comarca olotina, per l'Empordà i pertot arreu de la nostra terra.

Aquests són — fixeu-vos-hi bé, amic — els d'arrendament a parts.

Es regeixen més pel costum que per la llei i com que es basen en la bona fe d'aquell temps que teníem el Decàleg per Codi Penal i que consideràvem la paraula com una escriptura, perquè teníem per lema allò de *l'home per la paraula i el bou per la banya*, fins fa poc temps, eren gairebé tots solament de paraula.

No varen ésser fets ni per sociòlegs ni per legisladors, sinó per pagesos mateixos, poc coneixedors de llibres, però molt de la realitat. D'aquells pagesos agricultors que es menaven les cases pairals, en aquell temps que, pobres i alegrets, amos i servei confraternitzaven tant, que era allò que es deia: que els llogats feien mort i vida a la casa dels seus amos, de la qual ningú no podia arrabassar-los, sinó pel casori o amb la creu, volent dir amb la mort.

I era tant el que s'estimaven els uns als altres, a l'inrevés d'ara, i tanta la voluntat que el servei posava a aquestes coses, que sovintejava el cas que fins per casar-se els recava d'anar-se'n.

I com que el tracte engendra l'amor, eren freqüents els casos que els mossos s'enamoraven de les criades de les mateixes cases i com que també havien posat afecte entranyable a la casa, a les parets, a la gent que havia conviscut sota el mateix sostre i sobretot als amos i a la seva família, es trobaven entremig de dos amors, com qui diu entre l'espasa i la paret.

I per poder-se emmaridar sense haver de canviar

d'amo, alguns dels més addictes li feien la següent proposició:

—Fa dies que estic rumiant a veure com ho podria fer per poder-me casar, sense haver-vos de deixar *in totum* i mai diríeu què havia pensat? Doncs, com que a vós el que us sobren són terres, per menar-les bé, havia pensat que si us *vinguéis* bé de fer una casota per aquí prop i m'hi poséssiu *tre o cotre corterotes* de terra per any, si els pactes m'agradesin, us l'arrendaria, i així seguiria tenint-vos per amo i podria venir a jornal quan us fos menester.

I si l'amo tenia cabals per fer el que el mosso li proposava, i l'estimava, accedia als seus desigs.

D'aquí ve l'existència dels agregats a l'entorn de les cases pairals i l'establiment dels pactes de masoveria.

Així començaren els propietaris d'aquestes antiquíssimes cases pairals que daten de centúries i centúries — en conec del segle IX — a convertir els mossos i criades més addictes — que mantes vegades es casaven ells amb elles — en masovers.

I en establir les masoveries per implantar els pactes amb què les havien de llogar, tingueren en compte no sols la qualitat de la terra, sinó si eren de pla o costa i de prop o lluny de poblat, i com que eren pràctics en la matèria i tenien consciència, les classificaren amb molta equitat i justícia.

Així en veiem que estan arrendades a les següents parts de grans: A mitges de tots; a mitges del gra d'aresta i terços de les tardanies; a terços de tots; a terços del gra d'aresta i parts de quatre de les tardanies mitjançant la condició de fangar; a parts de quatre de tots; i fins a parts de cinc, de sis i de set, segons la classificació més amunt esmentada.

En aquests pactes es cedeix al masover franc de parts un tros de terra per hort, de cabuda, actualment, de nou mesurons a tres quartans, segons la masoveria, i un altre tros per gibòrnies de goret (ci-vada, ordi o segle per farratge i melca i trepadella), abans, quan no es coneixia ni l'userda, ni la trèfola; i altre tros per gibòrnies de rostoll, melca i blat de moro per farratjó, abans quan no es coneixia la rave-bleda.

Les palles del gra d'aresta, fajol, mill i panís i els caps i fulles i pallons de blat de moro queden del masover mitjançant consumir-los a la masoveria.

Dels farratges de terra prima (silíceica i gredoso-volcànica) per a soterrar en verd com a femada (ersos, veces i llobins) i dels de terra forta (argilo-cal-cària), sanigrecs i trepadella, alguns propietaris encara continuen abonant-ne la part corresponent, a terços, la tercera part de la llavor.

En els pactes primitius, que encara es conserven gairebé intactes, en moltes de les grans masoveries de l'alta muntanya, on s'hi passen aquestes grans eugassades, vacades o ramats de bestiar de llana, el propietari tenia participació en part del bestiar, i el masover tenia franc de parts els porcs, conills i l'aviram.

Així el propietari contribuïa també en la seva part a la compra del bestiar, que era a parts, la qual cosa

permetia al masover de poder-se establir amb menys capital i pagar menys arrendament en metàl·lic.

D'aquesta manera el mosso podia ascendir a masover més fàcilment perquè els pactes, que generalment convenien de comú acord amo i masover, per aquestes masoveries de parell i seguici (dues vaques aptes per al treball i un mec o sigui una de petita que seguia les grosses a pastura), eren si fa o no fa aquests:

A terços dels grans que s'hi collien, o sigui dues parts pel masover i una per l'amo en pagament de l'arrendament de la terra de conreu; a mitges del bestiar boví, mitjançant l'amo contribuir amb la meitat a la compra del bestiar; i un arrendament en metàl·lic per l'estada, que solia oscil·lar entre mitja i una unça l'any.

Tingui's en compte, com ja s'és dit, que amb aquests pactes quedava per al masover franca de parts:

La terra per hort, de cabuda d'un quartà a mitja

quartera de sembradura de puny; un quartà o més per gibòrnies de goret; mitja quartera, més o menys, per gibòrnies de rostoll; tot l'altre bestiar que es passava a la masoveria, fora dels bous, franc de parts.

I si a la masoveria hi havia bosc, com passa amb totes les de costa, també tenien franques de parts les glans i dret a gastar la llenya necessària per al seu consum, tant la del foc com la de pastar.

Aquests pactes s'anaren generalitzant per tota la nostra pagesia i fora l'arrendament a parts de bestiar, que més tard entrà en desús en algunes comarques, on es computava pel seu equivalent en l'arrendament en metàl·lic, es pot dir que encara es conserven en la major part de la pagesia catalana.

Aquests són els pactes, amb poques variants, que fan això que al senyor Rucabado li sembla un misteri i que ben explicat és la cosa més natural del món, per la poderosa raó que exposarem en el vinent article.

LL. TORRAS I NATÓ

El Cardenal Mercier i Madona Pobresa

Un periòdic belga publica un article interessantíssim parlant del Cardenal Mercier, en la vida íntima, que és un dels aspectes més interessants dels homes.

El gran Cardenal estimava la humilitat i la pobresa. Ell era admirat per tot el món cristià i de tots els indrets rebia un cor de lloances, i, no obstant, sabia fer-se petit davant els homes per tal d'ésser agradable als ulls de Déu.

Els adversaris de la nostra Religió, que ens diguin on es troben els homes més grans en l'ordre espiritual. Es dins el catolicisme on trobem els esperits més refinats i les mentalitats més altes.

En els camps oposats trobeu homes que prediquen austeritat i sacrifici. Però en comptes de donar llum donen fum.

Els socialistes avui formen legió. I bé: porteu-me els homes de més relleu per a contrastar llur personalitat amb la del gran Cardenal. Veureu quin abisme existeix entre aquest i aquells.

Unicament els deixebles de Crist són els que coneixen el camí del sacrifici i de l'heroisme.

Llegiu aquest capítol que posa de relleu la fesomia espiritual de l'eminent Cardenal. Que ens serveixi d'exemple i d'edificació la seva gran humilitat.

Heus ací el que diu el periòdic belga:

"He volgut reveure els departaments privats del Cardenal, la petita avantcambra on sovint he admirat el quadro de la família Mercier, pintat pel pare mateix de Sa Eminència, que era un artista; el vast gabinet de treball que és a continuació, les parets del qual desapareixen sota les estatgeries atapeïdes de llibres i on hi ha la llarga taula de ministre on foren escrites les Pastors i tantes altres pàgines sortides d'aquesta ploma infadigable. A un angle, m'han mostrat, davant l'agenollador, on el Cardenal, agenollat, prolongava les seves oracions, durant hores seguides, els senyals visibles de desgast en l'empostissat.

Per primera vegada, se'm concedí d'entrar dins la

cambra de dormir, dins la cella d'aquell que fou monjo sota la porpra. Davant l'austera pobresa que hi regna, que s'amaga darrera l'esplendor obligada de la funció cardenalícia, no és possible d'alliberar-se d'un sentiment de profunda estupefacció. Quin capítol socialista s'acontentaria amb aquesta cambra de pobre emblanquinada de calç, prou espaiosa, però que colpeix a l'instant per la nuesa quasi completa de les parets i la indigència del moblatge?

Tocant a la paret del fons, un llit de ferro que no en pagaria pas 2'50 francs un comprador d'objectes d'encant: ni somier, ni matalàs, una grossera màrfega amb la qual ell serà enterrat perquè dormi en la pobresa el seu darrer son. A sobre, penjats al capçal, un crucifix de roure, una fotografia, l'Anunciació de Fra Angèlic; al costat, un medalló reliquiari, record de la seva germana Maria-Magdalena, que fou pobra clarissa.

Davant del llit, un lavabo molt baix de melis, del qual en féu treure la lluna, judicada objecte de luxe, per tal de canviar-la per un vulgar mirall petit per afaitar-se.

A un angle, una mena de torn alt de convent destinat a penjar-hi les sotanes; més enllà un sac de mà vell, algunes miserables cadires de joncs, preciosament portades de Lovaina fa vint anys, completen aquest moblatge irregular de pobre pensionista.

Sobre la xemeneia, no obstant, nua de tota guarnició profana, sense cap llumenera, sobre una testa de Crist sangonant s'erigeix una Madona que illumina amb una virginal resplendor tota aquesta pobresa: és Maria Mitjancera, tan amada de son fidel fill que l'ha cridat a Ella en el seu dia del dissabte.

Heus aquí l'interior d'aquell que conegué la cima de les grandeses humanes, que visitaven els reis, que els pobles aclamaven, i que trobà el secret de practicar en la seva vida íntima l'humil i heroic despullament del Déu del pessebre i de la Creu".

J. C.

Nòtules i divagacions

Savis i saberuts

El soroll del bombo i l'esquellerinc dels platerets és cosa que sempre m'ha fendit les oïdes a contracor. No sóc pas del parer de retre homenatges ni exaltar valors. Mes i tot ara en els temps actuals, en els quals ambdues paraules (homenatge i valors) han pres un caient de vulgaritat la més indigna. Infimes o nulles (que és pitjor) valors intel·lectuals i morals acostumen a ésser l'objecte material dels homenatges hodierns.

Aquell qui avui pot assolir l'oblit i el buit més paorós (altrament no cal un esforç suprem per aconseguir-ho) és certament — cas paradoxal, si tant voleu — el qui esdevé homenatjat, és de fet el qui posseeix en veritat una valor positiva i no d'aparença.

Examinem ben lleugerament la vera realitat actual i la conseqüència devinguda serà de donar-nos la raó de ço que afirmem. Esguardem els reconcs d'arxiu, biblioteques i laboratoris d'una banda: els sapsients qui viuen consagrats de ple a l'estudi, els homes oblidats, postergats si més no. Ullfiteu per altra banda, bo i deambulant per places i carrers, qualche cenacle o penya: vanitat, inflor, ramploneria, agosament per damunt de tota altra cosa, la pasta d'homenatge i obligat elogi. Què s'hi vol fer?

En assenyalar aquesta anomalia no tinc — com mai no he tingut — la pretensió de descobrir-la per tal de remeiar-ho, car seria ben endebades i balder tot esforç fet en aquest sentit. No crec que tingui esmena. No puc menys, però, de constatar aquesta falta humana. Aquesta mesquina vanitat de genteta s'ha fet mestressa i senyora del carrer i del vulgar, i per aquí no pretengueu cercar altre criteri artístic, ni més vàlua literària, ni inspiració musical, que el seu indiscutible i definitiu dictat.

I per quins set sous hem de tolerar nosaltres aquest estat de coses i no hem de posar les coses al lloc que els correspon? Més val, però, deixar-ho córrer car no se'n pot treure profit. Deixem estar aquesta casta de barons amb llurs pretensions i *savieses*, que més val per a nosaltres seguir humilment, arraulidament — oi més bandejats i tot, si cal — la nostra via, sigui aquesta adés la tasca científica, adés l'apostolat social, adés el zel per a les obres de misericòrdia. Aquell qui s'encimbellà serà abatut; qui, però, es menysprea serà enlairat, digué el Mestre. Orgull, fatuïtat: això és el món. Humilitat, senzillesa: aqueix és el vertader esperit evangèlic. Seguiu, doncs, aquest últim viarany. Aquest ha d'ésser el nostre.

Hi ha síntesis i síntesis

Es un celebrat autor, i fins diria si es tracta del cardenal Prisco — no hi pujo, però, de peus, ni fóra motivació/que jo donés la vida per afirmar-ho —.

Sigui el que vulgui, hom ha dit que la *síntesi* és la passió del geni. L'home esdevindrà tant més intel·lectual com més poder *sintètic* tingui, ço és, el menor nombre d'idees amb el major nombre de conceptes. Cal per això, doncs, haver un esperit universalista.

Això jo crec que és ver, però també estic convençut que en la personalitat humana (sempre són els mateixos homes qui es fan excepcions de les lleis més universals!) manta vegada falla; no pas sempre esdevé la síntesi passió del geni. Fixem-nos com la *peresa mental* és cosa ben sintètica, fins diria que és la màxima expressió de la síntesi. Amb pocs mots, la peresa mental assenyala tot un enfilall fantàstic i sorprenent de conceptes. Veieu sinó aquests mots: *això, allò, d'això, d'allò, dallonses*, etc. Quantes persones no hi ha que en conversa no fan ús d'altres paraules i un *això* servirà en el mateix collotge de substantiu, adjectiu, pronom, verb i de totes les parts de l'oració? Voleu millor síntesi? Voleu menys passió de geni? Voleu més *peresa mental*? I ara podcu fer semblantment amb la *ignorància*, expressió, també, de síntesi, i no cal dir quin és el grau de geni...

Un aforisme curiós

Em ve a les mans un aforisme llatí (cosa estranya!) per cert ben lluminós (encara més estrany!) i que esclareix moltíssim l'horitzó de la realitat pràctica. M'he dolgut que fins avui hagués romàs per mi ignot i altrament m'he alegrat d'aquesta troballa. Curt i tallat, diu així l'aforisme de què platiquem: *Plurimas leges, corruptissima Respublica*, el qual, després de situar-me i pendre consell, el sóc traduït amb els meus pocs recursos de batxiller — i la versió castellana al costat —: "Com més lleis més malament i... paga, poble!"

No ha estat mai cosa del meu gust l'estudi del Dret — per bé que m'hagi donat qualche vegada fort mareig — i ho diré ben francament i amb el cor a la mà (aqueix és sempre el meu lema) cregueu que després d'haver llegit i entès aquesta màxima donada no menys que pels grans juristes de la Roma d'aquell temps, l'ànima m'ha caigut als peus per a totes aquestes coses. I encara més quan, reposat una mica del primer cop d'efecte, ho he aplicat i confrontat amb realitat. No se'ls pot pas negar als senyors jurisconsults romans que tenien bon pols i que sabien de què anaven!

Prou hi vindria a tomb ací fer manta consideració d'ordre pràctic i experimental (és la meua flaca el tocar de peus a terra!) A hom li cal, però, limitar el radi d'acció i content en serà de fer-hi *soliloquis*. No sempre s'està d'humor. Ni la ironia és per a tots els dies ni per a tots els temps. I menys quan els núvols amenacen tempesta...

E. UTSELL

D'ací i d'allà

Així com existeix una societat que té la missió d'atraure forasters, n'hauríem de fundar una que tingués per finalitat l'atracció dels escriptors pinto-rescos.

Cada vegada que ens visita un escriptor d'aquesta mena, tenim el goig de llegir articles que ens fan somriure com si ens fessin pessigolles.

El senyor Manuel Bueno ha estat uns dies a Barcelona i ha publicat damunt les planes de l'*A B C* un article tan suculent que s'hi pot sucuar pa.

Quan un hom llegeix articles tan interessants i tan ben observats, es pregunta si hi ha escriptors que tenen els ulls al clatell.

* * *

Quan els altres parlen el millor és callar. Hi ha gent que té el lleig costum d'interrompre els oradors.

Es molt més elegant aplaudir que no pas cridar.

A la festa que es donà al Liceu a honor de les nacions sudamericanes, a un dels oients se li acudí de fer una frase, i abans d'acabar-la va rebre una pluja de cops de punys.

El pobre home, no cal dir-ho, és un bon patriota, però en començar de parlar les seves paraules semblaven subversives.

I ara ningú no li treu els cops del damunt.

* * *

Aquests dies de Carnestoltes s'han vist, com sempre, una mena d'homes — d'alguna manera els hem d'anomenar, — que tenen la pruija de fer creure als ciutadans que els contempen que s'han begut l'enteniment.

Es una cosa que costa de creure, que existeixin homes que tinguin la gosadia de passejar pels carrers amb un nas grotesc de cartró, una levita esparracada i un paraigua obert.

El més trist és pensar que aquesta gent que aquests dies de carnaval fan el *burro*, si poguessin, el farien tot l'any.

* * *

Els xerraires segueixen envaint la ciutat.

A tot arreu trobeu venedors ambulants que per vint-i-cinc cèntims us donen un rellotge, un portamo-

nedes, una cadena d'or de llumenera i mitja lliura de xocolata.

Es tanta la competència que es fan els xerraires, que alguns d'ells, demés dels articles que venen, donen diners.

Un senyor foraster ens va preguntar si a Barcelona no hi havia botigues.

—Sí senyor que n'hi ha, vàrem respondre nosaltres, però és que l'Ajuntament concedeix permisos als xerraires perquè facin cultura.

Són uns homes que sempre fan bo de sentir i saben, demés, parlar amb tanta elegància...

* * *

Els amics del senyor Lerroux han celebrat amb gran solemnitat l'aniversari de la proclamació de la república.

Obeint la consigna donada, en els banquets celebrats no hi han hagut parlaments.

Aquesta ha estat una gran pensada. Els prohoms republicans s'han pogut partir el pa i el vi amb els correligionaris, sense comprometre's.

Després d'un bon dinar són moltes les persones que no saben el que diuen.

El xampany i el vi de Màlaga fan dir moltes ximplès.

* * *

El ministre plenipotenciari de l'Uruguai a Madrid, senyor Fernández i Medina, digué entre altres coses, a l'àpat del Liceu a honor de les Repúbliques americanes: "Mi patria, el Uruguay, debe a Cataluña muchos de sus mejores hombres del pasado y del presente; sabios como Vilardebó, artistas como los Blanes; escritores como Costa y Rodó; prelados como Soler, hombres de Estado y políticos como Giró, Juanicó y Batlle y Ordóñez, grandes entre los más grandes de su tiempo, en su país y en América".

No sempre ens han de dir que som *laboriosos*.

* * *

"Gaziel" ens parla, de *La Vanguardia* estant, del "inmenso poder temporal del Papado". Per "poder temporal del Papa" s'entén sempre el seu domini territorial, que àdhuc en les èpoques del major imperi papal no passava d'ésser relativament minúscul.

"Gaziel" deu voler dir "poder moral" del Papado, i aquest poder, gràcies a Déu, és tan o més gros avui que a l'època a què el co-director de *La Vanguardia* es refereix.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

Els republicans, i altres que no ho són però que enyoren certes llibertats ara suprimides, commemoraren fa pocs dies l'aniversari de la proclamació de la República espanyola.

No direm res del que fou aquell intent ni dels convents i esglésies que es profanaren o enderrocaren, ni de les disbauxes de la Hisenda, ni dels vaixells de guerra sublevats, ni dels escàndols vergonyosos del Parlament, ni de les fugides dels Presidents de la República, ni dels canvis continus de ministres, ni del còmic acabament que tingué aquell assaig de república. Res no en direm.

Però als republicans de bona fe, volem dir-los, ja que han donat estat polític als seus ideals, que mentre la República sigui considerada, com a França i a Portugal, com l'encarnació i el triomf de la impietat en el terreny polític, no cal que pensin a implantar-la.

Si aconseguissin de fer-ho, altra volta passaria el mateix d'aleshores.

Se'ns dirà, potser, que no són més piadosos altres sistemes polítics, però hom contestarà que els sistemes alludits saben guardar més les formes i cometre els pecats amb mans enguantades. I encara hom gosaria dir que per això mateix aquests sistemes són més perillosos que la República i que degut a ells ha estat possible descristianitzar el poble tranquil·lament...

Però, què hi farem si el món és així.

La República provocà una reacció de la qual encara viuen les Institucions i molts homes; en canvi la impietat política enguantada no en provoca cap de reacció, però els seus efectes a la llarga són mortals...

Altrament, la sobtada mort del Cardenal-Arquebisbe de Burgos — del qual parlem en altre lloc — ha distret per uns dies l'atenció de la gent, ja cansada de divagar. Els diaris han tingut matèria interessant per a poder canviar de disc, i els lectors avorrits han sentit una sotragada nerviosa amb la qual no comptaven. Perquè el Cardenal Benlloch era demés d'un home de relleu, un home representatiu.

A Madrid acaba d'inaugurar-se solemnement l'Escola d'Higiene. Està bé. Però creiem que es un excés la creació de tantes d'entitats oficials pomposament anunciades, de suculents programes i burocràtica opulència.

Hom tem que no s'abusi d'aquest desig de renovació per a entaforar-se dins el Pressupost fent-se passar per "home tècnic", o per "persona competent". Però, demés, la Hisenda no està pas per sagnies. I cada dia en rep.

ESPANYA ENFORA

La Rússia dels Soviets acaba de perdre una gran batalla a la Xina. Quan el Govern rus creia més segura la russificació soviètica dels xinesos, aquests li han demostrat que ells tant més els admetien i festejaven com més els podien servir d'instruments valuosos per a bandejar del vell imperi els seus tradicionals i odiats explotadors: el Japó i l'Anglaterra.

I la Xina, en mig de les seves lluites civils, va progressant i vigoritzant la seva personalitat i cultivant els seus sentiments nacionalistes, fins el punt de constituir un seriós perill per a l'equilibri del llunyà Orient.

També ho va essent Rússia, l'aburgesament de la qual avança cada dia. No és que hagi millorat el govern dels Soviets, però la necessitat de viure la seva vida i de conviure amb el món civilitzat, van imposant a aquell govern de dèspotes canvis d'orientació i normes de procediments en els quals no pensaven Lenin i els seus satèl·lits en trasbalsar la dissortada Rússia.

Ara allí ja no es mengen capellans a diari; les esglésies són obertes al públic i les festes religioses tornen a celebrar-se; torna a haver-hi obrers i capitalistes, rics i pobres; el servei i l'organització militars són, si fa no fa, com a les altres nacions i es conreen els sentiments patrioters com en cap altra i la política exterior mira a Constantinoble com en temps dels tsars; creix la riquesa en els camps, es construeixen fàbriques i s'exploten mines i boscos, i no és llunyà el temps que el blat rus tornarà a emplenar el port de Marsella i el nostre.

Per aquests motius totes les potències tenen fits els ulls a Moscou, i més ara que el govern rus vol pendre part en els Congressos pacifistes i en l'alta política internacional.

A França, per fi, s'han votat els projectes fiscals de Briand, no sense deixar-ne alguns pels esbarzers del camí. El Cartell s'ha trencat i se n'han separat els radicals, però ja tornarà a refer-se. No són els cartellistes els que manen, sinó els que obeeixen com a xais les consignes maçòniques. Cal dir que Briand ha desempenyat un brillant paper en els difícilissims debats de la Cambra francesa. Sembla impossible tanta vigoria intel·lectual en un home de la seva edat, i la resistència física i moral de què ha donat mostres.

França encara té homes, si bé, per desgràcia, quasi tots són contaminats de sectarisme.

La novíssima revolució de Portugal, que semblava de bo de bo, ha resultat tan ridícula com totes les anteriors.

Ara tornen a estar tranquils, però preparant-ne una altra. Qui sap si preparen aquestes revolucions les empreses cinematogràfiques. Com a espectacle...

J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

ESPANYA

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis fa públic que, havent-se clausurat el dia 14 de l'actual l'Exposició dels Cartells Simbòlics de l'Obra dels Homenatges a la Vellesa, es concedeix el termini d'un mes, o sigui fins el 15 de març pròxim inclusiu, perquè els artistes que no han estat recompensats amb premis, accèssits, distincions honorífiques ni mencions, puguin retirar els cartells per ells presentats, tots els dies feiners, de 9 a 10 de 3 a 7, en la Secretaria de la Caixa de Pensions (Via Layetana, 56, A), en el ben entès que, transcorregut l'esmentat termini, es considerarà que els autors que no hagin retirat llurs cartells els cedeixen a la Caixa de Pensions per a la propaganda social.

—Dijous, a les sis de la tarda, tingué lloc, al Saló d'Actes de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, l'anunciada sessió necrològica dedicada per la Junta Provincial de la Lluita Antituberculosa de Barcelona, el Patronat de Catalunya per a la Lluita contra la Tuberculosi i la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, a la memòria de don Emili Vidal Ribas i don Vicens Ferrer Bertrand, per llur generosa actuació en el Patronat de Catalunya contra la tuberculosi.

L'acte, presidit per les autoritats d'aquesta capital i les Junes de les entitats organitzadores, resultà seriós i digne de les exímies personalitats citades.

—Gómez Carrillo, el famós cronista parisenc dels diaris sectaris de Madrid, ha tingut la noblesa i el coratge — que bé se'n necessita per fer-ho en aquests temps i en el medi social en què ell viu —, d'escriure entusiasmat dels miracles de Lourdes i contra els escèptics que els neguen. Ja veurem com ara el coral d'alabances a En Carrillo dels sectaris madrilenys, canviarà de to i de lletra. Són tan justiciers i equilibrats aquells savis de pa sucà amb vi!

—Una bona persona de Vigo ha fet construir al poble de Marín un esplèndid Col·legi d'Ensenyança per a nois de classes modestes, i l'ha dotat generosament. En ell, demés de les matèries ordinàries, s'ensenyarà tot el que pugui alçar el nivell religiós, moral i cultural del poble.

Que tingui imitadors!

—L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, en sessió celebrada pel Consell Directiu, Cos Consultiu i Junta de Govern de les Seccions Permanents el dia 16 de gener per procedir a la renovació de càrrecs del Consell Directiu, el deixà constituït per les individus següents:

Presidenta, donya Francesca Bonnemaison, vídua de Verdaguer; vice-presidenta 1.ª, donya Aurora Massó de Casas; vice-presidenta 2.ª, donya Eva Viñamata de Monteys; secretària, donya Vicenta Carreras; vice-secretària, donya Maria Sandiumenge; tresorera, donya Dolors Baladia; vice-tresorera, donya Maria Vilà; bibliotecària honorària, donya Maria Concepció Torner de Duch; bibliotecària 1.ª, donya Concepció Gallardo; bibliotecària 2.ª, donya Maria d'Abadal; vocals: donya Rosa Sensat de Ferrer, donya Consol Pastor, donya Teresa Baladia, donya Glòria Godó, donya Carolina Fargas de Salvat, do-

nya Clotilde Coll, vídua de Güell, donya Mercè Serra de Miquel, donya Montserrat Masó de Comas, donya Maria Guarro.

—La nova Junta de Govern de la Cooperativa d'Artistes per a la construcció de cases barates quedà constituïda en la forma següent:

President, Baldomer Gili Roig; vice-president, Francesc, de P. Castellet Carbonell; secretari, Eladi Homs Oller; vice-secretari, Antoni Rossell Camps; tresorer, Silvestre Campamà Carbonell; comptador, Francesc Blasi Vallespinosa; vocals: Joan Jaumandreu Mauri, Jacint Bassó Vilà, Josep Alumà Sans, Josep Casals Peipoch i Joan Cañellas Fabregat.

—En Junta general celebrada darrerament pel Círcol Barceloní d'Obrers de Sant Josep, nomenà la següent Junta Directiva:

President, En Joaquim Civera; vice-president, N'Enric Esbert; secretari, En Manuel Bassas; vice-secretari, En Josep Majó; tresorer, En Narcís Casajuana; comptador, n'Albert Bassas; vocals: En Baldomer Oliva, En Domènec Cabús, En Salvador Briansó, en Ferran Castells, En Ramon Arrasa i En Josep Baró.

—S'ha concedit la Medalla del Treball d'argent a don Francesc Oriado Díaz, president de la Confederació Patronal Espanyola i de la Federació Patronal madrilenya.

No havíem quedat, senyor Aunós, que la Medalla del Treball era per als treballadors?

—La Delegació del Consell de Treball de Barcelona prengué l'acord que les perruqueries i barberies d'aquesta ciutat siguin tancades tots els dies feiners, de dues a quatre de la tarda, a fi que la dependència gaudeixi de manera efectiva del període legal de descans per a dinar.

La disposició o acord esmentat començarà a regir des del dia primer del vinent mes de març.

ESTRANGER

A Anglaterra ha fracassat una gran vaga ferroviària per qüestió de salaris. Els patrons volien rebaixar-los quan els obrers reclamaven augment. La transacció ha demostrat per enèsima vegada el bon sentit del poble anglès, perquè és equitativa i assenyada.

—La "Gaceta Oficial" d'Itàlia disposa la compra del Palau Giustiniani, residència fins avui dia del Gran Orient Italià, per a establir-hi l'Acadèmia d'Itàlia, areòpag científic-literari oficial de nova creació, per l'estil de l'Institut de França i de l'Acadèmia Espanyola. El G. O. I. es queda sense casa.

—Les nacions que constitueixen la petita Entente s'han posat d'acord per a oposar-se eficaçment a les propagandes bolxevistes. Totes les nacions tindran de fer el mateix si volen viure tranquil·les.

—La generalització que va prenent als Estats Units el moviment contra la llei seca, ha donat lloc a una curiosa manifestació catòlica.

En efecte, el cardenal O'Connell ha publicat recentment una carta pastoral en la qual condemna les exageracions de la llei prohibicionista, "per considerar-la — diu — contrària a les tradicions catòliques".

La veritat és que n'han fet un xic massa els abstemis dels Estats Units, on ara hi ha més embriacs que abans de la dita llei. Els resultats d'aquest rigorisme inhumà són ben contraproductius per cert.

Obres de

J. Civera i Sormani

Acaba de publicar-se

**LES ABELLES DEL JARDÍ DE LA REINA
I ALTRES CONTES**

PREU: 4 pessetes

S'ha posat a la venda

**SOTA ELS ULLS CLARS
DE MADONA POBRESA
(NOVEL·LA)**

PREU: 4 pessetes

De venda en totes les llibreries
Dipòsit: **LLIBRERIA SUBIRANA**

*Els subscriptors que desitgin adquirir alguna
d'aquestes obres, trametent per Gir postal el
seu import, les rebran sense augment de preu.*

Publicacions d' "Acció Popular"

**Tratado Elemental
de
Sociología Cristiana**
pel

DR. JOSEP M. LLOVERA

Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'"Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

**PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.**

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

**Preus especials per als senyors Subscriptors de
CATALUNYA SOCIAL**

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig.—RIPOLL

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

De venda: En totes les farmàcies i centres d'específics.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.